

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

25. februar 20205

Folketingets Kulturudvalg har 29. januar 2025, efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S), stillet mig følgende spørgsmål nr. 121 (alm. del), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål nr. 121:

Vil ministeren oplyse, hvorfor stat, region og kommuner ikke skal stille krav om, at man i forbindelse med store offentlige anlægsopgaver kun benytter råstofvindingsvirksomheder, som er medspillere i forhold til det museale område ved at tilvælge forundersøgelser i forbindelse med inddragelse af nye områder til råstofvindning? Som det er nu, er det frivilligt at få lavet forundersøgelser, og mange virksomheder inden for råstofvindning fravælger dette for at spare penge til forundersøgelsen og en eventuel efterfølgende udgravning.

Svar:

Jeg har bedt Slots- og Kulturstyrelsen om en udtalelse. Slots- og Kulturstyrelsen oplyser følgende:

”Større arkæologiske forundersøgelser er frivillige at få foretaget og iværksættes efter samtykke fra bygherre, som også afholder udgifterne til forundersøgelsen. Det beror på en konkret vurdering, hvorvidt det er hensigtsmæssigt med en forundersøgelse forud for et anlægsarbejde. Formålet med en forundersøgelse er at få overblik over tilstedeværelse og karakter af evt. væsentlige fortidsminder på et areal. Bygherre kan ved forekomsten af væsentlige fortidsminder enten vælge at ændre sit anlægsprojekt, således at fortidsminderne kan bevares på stedet, eller vælge at få udført en egentlig arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdet kan igangsættes. Arkæologiske undersøgelser er i modsætning til forundersøgelser ikke frivillige for bygherre.

Fravælger bygherre en forundersøgelse, og der fremkommer væsentlige fortidsminder, vil anlægsarbejdet blive standset med risiko at projektet forsinkes, mens de arkæologiske undersøgelser foretages. Det er dermed rationalet med ordningen, at der er et økonomisk og tidsmæssigt incitament for bygherre til at få foretaget en forundersøgelse. Det beror dog altid på en konkret vurdering, om det er nødvendigt at foretage en forundersøgelse, hvorfor ordningen er frivillig.

Museumslovens regler om større forundersøgelser blev ændret med virkning 1. januar 2025, så Slots- og Kulturstyrelsen fremover ikke skal godkende budgetter for større forundersøgelser. Ændringerne bl.a. begrundet med et ønske om en smidig proces mellem museum og bygherre uden statens mellemkomst.

Offentlige bygherrer har altid mulighed for konkret at stille som betingelse i aftaler med underleverandører, herunder råstofindvindingsvirksomheder, at der skal foretages arkæologiske forundersøgelser forud for råstofarealets udnyttelse.”

Jeg henholder mig til fra Slots- og Kulturstyrelsens udtalelse.

Med venlig hilsen

Jakob Engel-Schmidt